

Η πορεία του οικουμενικού διαλόγου με βάση την ορθόδοξη πατερική διδασκαλία και τη δογματική εκκλησιολογική συνείδηση

Η εποχή μας ταλανίζεται από ποικίλες αιρέσεις και κυρίως από την «παναίρεση» του οικουμενισμού, διαχριστιανικού και διαθρησκειακού, ο οποίος προβάλλεται και επιβάλλεται με τους όρους, τα μέσα και τις πρακτικές της Νέας Εποχής. Αυτή είναι και η διαφορά των συγχρόνων ποικίλων αιρέσεων από τις παλαιότερες γνωστές αιρέσεις της εκκλησιαστικής μας ιστορίας: ότι δεν προσβάλλουν μία συγκεκριμένη αλήθεια, αλλά το συνολικό οικοδόμημα της ορθοδόξου πίστεως, χωρίς όμως φαινομενικά να το αμφισβητούν. Η συνιτιζούσα μάλιστα διάσταση του οικουμενισμού, η οποία παγιώθηκε στις μέρες μας, στηρίζεται σε καθαρά νεοεποχίτικη λογική. Δεν θίγει εξωτερικά την ορθοδοξία, αλλά την απογυμνώνει από τον αποκαλυπτικό και σωτηριολογικό της χαρακτήρα, καθώς την εξομοιώνει με την αίρεση, την οποία αναγνωρίζει ως μία άλλη εκδοχή της αληθείας.

Η μέθοδος του σύγχρονου Οικουμενισμού

Η ανάλυση των μεθόδων της Νέας Εποχής δεν αποτελούν, βεβαίως, αντικείμενο και δεν χωρούν στην ανάπτυξη αυτού του θέματος. Σταχυολογούμε μόνον, σε άμεση συνάρτηση με ο,τι μας αφορά, τις έννοιες της απόλυτης αναστροφής των πραγμάτων, την αναγωγή της αλήθειας σε ψέμα και του ψεύδους σε αλήθεια, την επιβολή απόψεων ως ορθών μέσω της συνεχούς επαναλήψεώς τους (ο νόμος της συνήθειας), την επικοινωνιακή προβολή και την κυρίαρχη επιβολή της εικόνας, την παρελκυστική τακτική, την ηθελημένη αμφισημία, την διγλωσσία, την τεχνητή ασάφεια λόγων και κειμένων, την σύγχυση και την πλάνη.

Στηριζόμενος σε αυτές τις μεθόδους της Νέας Εποχής ο σύγχρονος οικουμενικός διάλογος επιχειρεί με επικοινωνιακά τεχνάσματα να επιβάλει τετελεσμένα γεγονότα στις σχέσεις μας με τους ετεροδόξους. Δογματικές διαφορές παραθεωρούνται και δεν τίθενται καν προς συζήτηση, αποφάσεις και κανόνες της Εκκλησίας μας παραβιάζονται και εγκαταλείπονται ως ξεπερασμένοι, δόγματα της πίστεώς μας αναγορεύονται σε ζητήματα «θεολογούμενα», η αλήθεια σχετικοποιείται και εξισώνεται με την αίρεση.

Το μόνο που δείχνει να ανθοφορεί προσφέροντας αφειδώς τους καρπούς ενός ακόρεστου ενθουσιασμού είναι η ακατάσχετη αγαπολογία, η υπερβάλλουσα αβρότητα, η πυρετώδης διπλωματία, ο ανεπίγνωστος ζήλος. Πολύ εύστοχα είχε περιγράψει την κατάσταση αυτή πριν από χρόνια ο π. Δημήτριος Στανιλοάε, όταν έγραφε:

«Δημιουργείται κάθε τόσο, από την μεγάλη επιθυμία για ένωση, ένας εύκολος

ενθουσιασμός, που πιστεύει πως μπορεί με την συναισθηματική του θερμότητα να ρευστοποιήσει την πραγματικότητα και να την ξαναπλάση χωρίς δυσκολία. Δημιουργείται ακόμα και μία διπλωματική συμβιβαστική νοοτροπία, που νομίζει πως μπορεί να συμφιλιώσει με αμοιβαίες υποχωρήσεις δογματικές θέσεις η γενικότερες καταστάσεις, που κρατούν τις εκκλησίες χωρισμένες»(D i m i t r u Staniloae, Για έναν Ορθόδοξο Οικουμενισμό, εκδ. Άθως, Πειραιεύς 1976, σελ. 19-20).

Μέσα σε μια αληθινή παραζάλη ενθουσιασμού και αγαπολογίας «άνευ όρων και ορίων» (κατά τον Πατριάρχη Αθηναγόρα) ξεπεράσαμε πραγματικά κάθε όριο και καταστρατηγήσαμε όλους τους όρους και τους κανόνες. Γίναμε επιλήσμονες της ορθοδόξου παραδόσεώς μας, της ιεράς παρακαταθήκης των Αγίων Πατέρων μας τους οποίους πολύ εύκολα αντιπαρήλθαμε ως ξεπερασμένους θεωρώντας εαυτούς ισοτίμους και ισοστασίους τους, ακόμη και ικανοτέρους στην εκφορά ενός σύγχρονου θεολογικού λόγου, που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των καιρών μας, καθώς και στις απαιτήσεις της πολυπόθητης «ενώσεως».

Καινοφανείς θεολογικές απόψεις, αποκλίνουσες δογματικές θέσεις, ανεπίτρεπτες υποχωρήσεις και συμβιβασμοί σε θέματα πίστεως, αποδοχή θεολογούμενων θεμάτων, ανοχή και νομιμοποίηση σε απαράδεκτα εκκλησιολογικά και ηθικά ολισθήματα αποτελούν πλέον ζητήματα ρουτίνας για τους ορθοδόξους που μετέχουν στους διαλόγους.

Η αύξηση της συχνότητας, η επιτάχυνση στον ρυθμό, το απροκάλυπτο των ενεργειών, η επικοινωνιακή τακτική, η μεθοδευμένη επισημότητα, η φαντασμαγορία του σκηνικού προδίδουν την σπουδή για την επιβολή τετελεσμένων στο ζήτημα της λεγόμενης «ενώσεως». Τετελεσμένα που, χωρίς καμμία λογική εξήγηση, χωρίς θεολογικό υπόβαθρο, χωρίς συνοδική συγκατάθεση, χωρίς την αποδοχή από το εκκλησιαστικό σώμα, ανατρέπουν σε μια στιγμή την αλήθεια και την ακρίβεια της πίστεώς μας που είναι θεμελιωμένες στην δισχιλιετή παράδοση της αγίας μας Ορθοδοξίας. Τετελεσμένα που προαποφασίζονται σε συνεδρίες Επιτροπών η Συμβουλίων κεκλεισμένων των θυρών η με εντεταλμένα μέλη και με τους ίδιους πάντοτε «ημετέρους» αντιπροσώπους σε μακρυνές υπερπόντιες αποστολές, τα πορίσματα των οποίων γίνονται γνωστά μόνον σε όσους τα αναζητήσουν επισταμένως και δεν φθάνουν ποτέ στο ευρύ κοινό. Τετελεσμένα που επιβάλλονται με ιεροπραξίες και λειτουργικές πράξεις κορυφαίου συμβολικού χαρακτήρα, ακόμη και από τον ίδιο τον Οικουμενικό Πατριάρχη και τον Ρωμαίο Ποντίφικα.

Η «θεωρία των κλάδων», η αρχή των «αδελφών εκκλησιών», η «βαπτισματική θεολογία», η «μετοχή εις τα αυτά μυστήρια», η «κοινή αποστολική παράδοση», η «αποστολική διαδοχή» κ.α. αποτελούν τα νέα «δόγματα» του οικουμενισμού, που επιβάλλονται άνωθεν, χωρίς θεολογικό έρεισμα.

Η ορθόδοξη θεολογία και η ορθόδοξη εκκλησιολογία παραχωρούν την θέση τους στην διπλωματία και την πολιτική. Η τήρηση των ισορροπιών, η προσχώρηση στη λογική των συσχετισμών, η υπαγωγή στα κοινωνικά και πολιτικά δεδομένα και απαιτήσεις αποτελούν την νέα κυρίαρχη αντίληψη στη σύγχρονη οικουμενιστική θεολογία.

Και δεδομένου ότι στην εποχή μας και στο ευρύ κοινό η θεολογική κατάρτιση, η

κατήχηση και η διαποίμανση δεν είναι οι δέουσες, τα πρωτόγνωρα αυτά «δόγματα» καθιερώθηκαν με την μορφή αξιώματος επιχειρώντας να ανατρέψουν ακόμη και τα αυτονόητα.

Ο παπισμός αποτελεί αίρεση

Λέγεται από πολλούς ότι οι παπικοί δεν είναι αιρετικοί, αλλά σχισματικοί ή ότι δεν έχει καταδικασθεί επισήμως ο παπισμός ως αίρεση από κάποια Οικουμενική Σύνοδο και άλλα σχετικά.

Ας δούμε κατ' αρχήν πως ορίζεται η αίρεση και πως διακρίνεται από το σχίσμα. Κατά τον αείμνηστο Καθηγητή Ιωάννη Καρμίρη «Αίρεσις είναι πάσα πεπλανημένη διδασκαλία, παρεκκλίνουσα από της γνησίας χριστιανικής πίστεως, άμα δε και πάσα ιδιαίτερα χριστιανική κοινότης, διαφωνούσα προς την δογματικήν διδασκαλίαν της αληθούς Εκκλησίας και αποκοπέισα από της κοινωνίας και ενότητος μετ' αυτής» (Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαιδεία, Τόμος 1ος, εκδ. Μαρτίνος, Αθήνα 1962, σελ. 1087).

Ο Μέγας Βασίλειος γράφει στην πρώτη Κανονική Επιστολή του: «οι παλαιοί ωνόμασαν αιρέσεις τους παντελώς απερριγμένους και κατ' αυτήν την πίστιν απηλλοτριωμένους», ενώ σχισματικούς αποκαλεί τους «δι' αιτίας τινάς εκκλησιαστικός και ζητήματα ιάσιμα προς αλλήλους διενεχθέντας» (Μ. Βασιλείου, Επιστολή 188 Προς Αμφιλόχιον περί κανόνων, ΕΠΕ Τομ. 1, σελ. 183).

Η διαφορά δηλαδή ανάμεσα στην αίρεση και το σχίσμα είναι ότι αιρετικοί είναι αυτοί, που συνειδητά αποκλίνουν από την ορθή πίστη απορρίπτοντας ένα ή περισσότερα δόγματα της Εκκλησίας και εμμένουν στις πλάνες τους και μετά από την προτροπή της Εκκλησίας για την αποκήρυξή τους. Σχισματικοί δε είναι οι αποκλίνοντες από την εκκλησιαστική διοίκηση και ευταξία και μη υποτασσόμενοι στην εκκλησιαστική ιεραρχία (βλ. σχ. Ιω. Καρμίρη, Αίρεσις, Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαιδεία, Τόμος 1ος, εκδ. Μαρτίνος, Αθήνα 1962, σελ. 1088).

Είναι φανερό και αδιαμφισβήτητο ότι οι παπικοί δεν απέκλιναν απλώς από την εκκλησιαστική διοίκηση και ευταξία, αλλά ασπάστηκαν μία σειρά από αιρετικά δόγματα τα οποία ουδέποτε αποκήρυξαν ούτε στο ιστορικό παρελθόν ούτε και στα πλαίσια του διαλόγου που διεξάγεται.

Γι' αυτό και ο Άγιος Μάρκος ο Ευγενικός Επίσκοπος Εφέσου τόνιζε ότι: «Ημείς δι' ουδέν άλλο απεσχίσθημεν των Λατίνων, αλλ' η ότι εισίν, ου μόνον σχισματικοί, αλλά και αιρετικοί. Δι' ο ουδέ πρέπει όλως ενωθήναι αυτοίς» (Πηδάλιον, εκδ. Αστήρ, Αθήνα 1970, σελ. 55).

Η καταδίκη των παπικών πλανών

Οι παπικές πλάνες καταδικάσθηκαν ως αιρετικές από πολλές Ορθόδοξους Συνόδους. Αναφέρουμε αντιπροσωπευτικά τις εξής:

1. Από την Η Οΐκου μενική (879-880) επί Μεγάλου Φωτίου. (Θα πρέπει να

σημειώσουμε ότι για την Ορθόδοξη αυτοσυνειδησία μας η Σύνοδος αυτή αριθμείται ως Η Οΐκου μενική ενώ η του 1341 επί Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά υπέρ του ησυχασμού αριθμείται ως Θ Οΐκου μενική). Με τον Ορόν της η Σύνοδος αυτή (Η) καθαιρεί και αναθεματίζει τούς νοθευτάς του Συμβόλου της Πίστεως με την προσθήκη του Filioque. (βλ. Ιω. Ν. Καρμίρη, «Τα Δογματικά και Συμβολικά Μνημεία», τόμος Ι, σελ. 262). Ο πάπας απεδέχθη την Σύνοδο και ήρθη το σχίσμα του 867 μ.Χ. επί Αγίου Φωτίου.

2. Από τις εν Κωνσταντινουπόλει Συνόδων του 1341 (Θ Οΐκου μενική), του 1347, του 1351 και του 1368, οι οποίες επικύρωσαν τη διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και των ησυχαστών, δηλαδή των παραδοσιακών Ορθόδοξων, και καταδίκασαν τις φραγκολατινικές πλάνες που προσεπάθησε να φέρει στην Ανατολή ο Βαρλαάμ ο Καλαβρός και όσοι άλλοι λατινόφρονες τον ακολούθησαν (Γρηγόριος Ακίνδυνος, Ιωάννης Καλέκας, Νικηφόρος Γρηγοράς).

3. Από τους Ορθοδόξους Πατριάρχες της Ανατολής στην απάντησή τους προς τούς Αγγλικανούς Ανωμότους το 1716 και το 1725 (Ενθ' ανωτ., σελ. 783-820).

4. Από την Σύνοδο των Πατριαρχών της Ανατολής στην Κωνσταντινούπολη το 1755 (Ενθ' ανωτ., σελ. 989-991).

5. Από την Σύνοδο των Πατριαρχών της Ανατολής στην Κωνσταντινούπολη το 1848 (Ενθ' ανωτ., σελ. 902-925).

Οι παπικές πλάνες

Στο σημείο αυτό θα αναφερθούμε συνοπτικά και δειγματοληπτικά στις σημαντικότερες μόνο από τις αιρετικές πλάνες των παπικών, καθώς επαρκής αναφορά σε αυτές έχουμε πραγματοποιήσει στο προηγούμενο τεύχος του «Εν συνειδήσει» τον Δεκέμβριο του 2006.

1. Filioque

Πρόκειται για την γνωστή προσθήκη «και εκ του Υιού» στο περί Αγίου Πνεύματος άρθρο του Συμβόλου της Πίστεως. Κατά την διδασκαλία τους αυτή, το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται όχι μόνον εκ του Πατρός, όπως λέγει ο Κύριος στο ιερό Ευαγγέλιο, αλλά και εκ του Υιού. Είναι φανερό ότι η συγκεκριμένη προσθήκη έρχεται σε αντίθεση με τον λόγο του ίδιου του Κυρίου «Όταν δε έλθη ο Παράκλητος, ον εγώ πέμψω υμίν παρά του Πατρός, το Πνεύμα της αληθείας, ο παρά του Πατρός εκπορεύεται...» (Ιω. 15,26), όπου γίνεται σαφής διάκριση ανάμεσα στην πέμψη και την εκπόρευση του Αγίου Πνεύματος.

Γράφει, επίσης, ο Μέγας Φώτιος: «Ο Κύριος και ο Θεός ημών φησί, 'τό Πνεύμα, ο παρά του Πατρός εκπορεύεται' οι δε της καινής ταύτης δυσεβείας πατέρες, 'τό Πνεύμα, φησίν, ο παρά του Υιού εκπορεύεται'. Τις ου κλείσει τα ότα προς την υπερβολήν της βλασφημίας ταύτης; Αύτη κατά των Ευαγγελίων ίσταται, προς τας αγίας παρατάσσεται Συνόδους, τους μακαρίους και αγίους παραγράφεται πατέρας, τον Μ. Αθανάσιον, τον εν θεολογία περιβόητον Γρηγόριον, την βασιλείον της Εκκλησίας στολήν, τον Μ. Βασίλειον, το χρυσούν της οικουμένης στόμα, το της σοφίας πέλαγος, τον ως αληθώς Χρυσόστομον. Και τι λέγω τον δείνα η τον δείνα;

Κατά πάντων ομού των αγίων προφητών, αποστόλων, ιεραρχών, μαρτύρων και αυτών των δεσποτικών φωνών η βλάσφημος αυτή και θεομάχος φωνή εξοπλίζεται» (Μ. Φωτίου, Επιστολή 1, 13, 16, PG 102, 728D, 729A)

Και ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς με κατηγορηματικό τρόπο αποδοκιμάζει την προσθήκη: «Ούκουν ευλόγως, ουδέ ευσεβώς ταύτην εισάγετε την προσθήκην εν τω χρόνω δευτερεύουσαν εκείνης των αγίων σύνοδον, δι' ης και ο τούτο τολμήσων αραίς υποβάλλεται και της εκκλησίας εκβάλλεται και ταύτα προσθήκην ουκ ειρημένην ως ειρήται τω λόγω, ουκ αποκεκαλυμμένην τω πνεύματι, ουχ ευρημένην εν τοις των αγίων αποστόλων αναγράπτοις λογίοις» (Γρηγορίου Παλαμά Συγγράμματα, τομ. Α, Π. Χρήστου, σελ. 29).

Αλλά και ο Ζ Κανόνας της Γ Οΐ κου με νικῆς Συνόδου ορίζει πως «ουδείς δύναται να προσθέτει η να αφαιρεί οτιδήποτε από το σύμβολο της Νίκαιας και όποιος δυνηθεί να πράξει κάτι τέτοιο θα αποβάλλεται αν είναι κληρικός, θα αναθεματίζεται αν είναι λαϊκός».

«Ετέραν πίστιν μηδενί εξείναι προφέρειν, ήγουν συγγράφειν, η συντιθέναι, παρά την ορισθείσαν παρά των αγίων Πατέρων, των εν τη Νικαέων συναχθέντων πόλει, συν αγίω Πνεύματι».

Και ο Άγιος Κύριλλος Πατριάρχης Αλεξανδρείας και Πρόεδρος της Γ Οΐ κου με νικῆς Συνόδου ερμηνεύοντας τον συγκεκριμένο κανόνα γράφει τα εξής: «ούτε μεν επιτρέπομεν εαυτοίς η ετέροις άλλην λέξιν αμείψαι των εγκειμένων εκείσε η μία γουν παραβήναι συλλαβήν» (παραπομπή).

Η προσθήκη του filioque συνιστά λανθασμένη Τριαδολογία και υποτίμηση του Τρίτου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, η οποία έχει ως συνεπακόλουθο την συνολική υποβάθμιση της αγιοπνευματικής εμπειρίας και χάριτος στην ζωή της Εκκλησίας.

Ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος μας αναλύει τις συνέπειες της προσθήκης του filioque στο Σύμβολο της Πίστεως:

«Όπως έχουν σημειώσει οι Άγιοι Πατέρες, η διδασκαλία περί εκπορεύσεως του Παναγίου Πνεύματος ως Προσώπου (καθ' ύπαρξιν) και εκ του Υιού, καταλήγει στην διάλυση της Αγίας Τριάδος (πολυθεΐα η διθεΐα) και στην υποτίμηση του Τρίτου Προσώπου της Αγίας Τριάδος. Αφού εκπορεύεται από τα δύο άλλα Πρόσωπα και συγχρόνως πιστεύουμε στην Αγία Τριάδα, σημαίνει ότι είναι υποδεέστερο των άλλων Προσώπων.

Αυτή η «περιφρόνηση» και η «υποτίμηση» του Παναγίου Πνεύματος αλλοιώνει όλη την πνευματική ζωή, που είναι καρπός μεθέξεως του Παναγίου Πνεύματος και γενικά του Τριαδικού Θεού, αφού δια του Παναγίου Πνεύματος αποκτούμε γνώση του Τριαδικού Θεού. Η υποβίβαση του Αγίου Πνεύματος συνιστά αίρεση και αθεΐα, σημαίνει την απουσία Του από τον άνθρωπο, οπότε όλη η πνευματική ζωή και η κοινωνική ακόμη είναι ανθρωποκεντρική. Πολλά καινοφανή δόγματα της Παπικής «Εκκλησίας» είναι αποτέλεσμα και καρπός της απουσίας της εσωτερικής ζωής και ανυπαρξίας μεθέξεως του Αγίου Πνεύματος» (Αρχιμ. Ιεροθέου Σ. Βλάχου (νυν Μητροπολίτου Ναυπάκτου), Ανατολικά, τομ. Α, σελ. 413-414).

Ένα περιβάλλον στερημένο φωτισμού και βιώματος, μια θεολογία αποκομμένη από την χαρισματική εμπειρία και βασισμένη στον στοχασμό και την πεπερασμένη λογική, ένας χριστιανισμός απογυμνωμένος από την σωτηριώδη αποκαλυπτική αλήθεια του Αγίου Τριαδικού Θεού εξέπεσε σε ανθρωπισμό, σε νοησιαρχία, σε θρησκευτικό σύστημα, σε κρατικό μηχανισμό, σε συγκεντρωτισμό.

Η αίρεση, λοιπόν, του filioque δεν είναι απλώς μία ιστορική διαφορά με τους παπικούς, όπως συνηθίζεται να παρουσιάζεται στις μέρες μας, ούτε μπορεί να αντιμετωπιστεί με μια απαγγελία του Πιστεύω χωρίς το filioque από τον Πάπα. Όσες φορές άλλωστε έγινε, είχε την μορφή της απλής αναγνώσεως του Συμβόλου της Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως ως ιστορικού κειμένου και όχι του Συμβόλου της Πίστεως με δογματικό περιεχόμενο (Βλ. σχ. Βλάχο, Ανατολικά).

Το filioque αποτελεί την επισφαλή βάση στην οποία στηρίχτηκε όλο το σαθρό οικοδόμημα του παπισμού. Είναι η γενεσιουργός αιτία πολλών άλλων παπικών αιρετικών δοξασιών, η αιτία της μετατοπίσεως από την θεολογία στον στοχασμό, από τον Θεάνθρωπο στον άνθρωπο.

2. Η αποδοχή ως κτιστών των ενεργειών του Θεού

Στην λανθασμένη Τριαδολογία και την υποβάθμιση της αγιοπνευματικής εμπειρίας στηρίζεται, επίσης, και η βασικότερη διαφορά μεταξύ Ορθοδοξίας και παπισμού, που άπτεται του θέματος της σωτηρίας μας. Σύμφωνα με την ορθόδοξη πατερική διδασκαλία σκοπός του ανθρώπου είναι η θέωση η οποία επιτυγχάνεται δια της μετοχής μας στις άκτιστες ενέργειες του Θεού, ώστε να γίνουμε θεοί κατά χάριν.

Οι ορθόδοξοι πιστεύουμε ότι, όπως η ουσία του Θεού είναι άκτιστη, έτσι και οι ενέργειές Του είναι άκτιστες. Η ουσία του Θεού είναι αμέθεκτη, ενώ οι ενέργειες μεθεκτές. Αντίθετα οι παπικοί πιστεύουν ότι η άκτιστη ουσία ταυτίζεται απολύτως με την άκτιστη ενέργεια του Θεού και ο άνθρωπος δεν έρχεται σε σχέση και κοινωνία με την άκτιστη ενέργεια (actus purus), αλλά με την κτιστή ενέργεια του Θεού.

Κατά τον άγιο Μάρκο Εφέσου τον Ευγενικό, «Και ημείς μεν, της ακτίστου και Θείας φύσεως άκτιστον και την θέλησιν και την ενέργειαν είναι φαμεν, κατά τους Πατέρας· ούτοι δε (οι λατινίζοντες) μετά των Λατίνων και του Θωμά, την μεν θέλησιν ταυτόν τη ουσία, την δε θείαν ενέργειαν κτιστήν είναι λέγουσι, καν τε θεότης ονομάζοιτο, καν τε θείον και άυλον φως, καν τε Πνεύμα άγιον, καν τε τι τοιούτον έτερον· και ούτω κτιστήν θεότητα και κτιστόν θείον φως και κτιστόν Πνεύμα άγιον τα πονηρά πρεσβεύουσι κτίσματα» (Αγ. Μάρκου Εφέσου του Ευγενικού, Εγκύκλιος «Τοις απανταχού της γης και των νήσων ευρισκομένοις Ορθοδόξοις Χριστιανοίς», εν Ιω. Καρμίρη, Τα Δογματικά και Συμβολικά Μνημεία της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας, Εν Αθήναις 1960, τομ. 1, σελ. 428).

Με το δόγμα τους αυτό αποδίδουν στον Θεό κτιστές ενέργειες, πράγμα το οποίο καθιστά αδύνατη την σωτηρία του ανθρώπου, αφού αυτή δεν μπορεί να επιτευχθή με κτιστές ενέργειες. Όπως εύστοχα παρατηρεί ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αρχιμ. Γεώργιος Καψάνης:

«Εάν η θεία Χάρις είναι κτιστή, δεν ημπορεί να θεώση τον άνθρωπο. Σκοπός της εν Χριστώ ζωής, εάν η θεία Χάρις είναι κτιστή, δεν ημπορεί να είναι η θέωσις αλλά η

ηθική βελτίωσις. Γι αὐτὸ οἱ Δυτικοὶ δὲν ομιλοῦν περὶ θεώσεως ὡς σκοποῦ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ περὶ ἠθικῆς τελειώσεως· ὅτι οφείλουμε νὰ γίνουμε καλύτεροι ἄνθρωποι, ὄχι ὅμως θεοὶ κατὰ χάριν. Κατὰ συνέπειαν ἡ Ἐκκλησία δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι κοινωνία θεώσεως, ἀλλὰ ἴδρυμα παρέχον στους ἀνθρώπους τὴν δικαίωσι κατὰ ἓνα νομικίστικο καὶ δικανικὸ τρόπο δια μέσου τῆς κτιστῆς χάριτος. Σε τελικὴ δηλαδὴ ἀνάλυσι, καταλύεται ἡ ἴδια ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ὡς πραγματικότης θεανθρωπίνης κοινωνίας...

Ἀν δὲν δεχθoύν οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ὅτι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀκτιστος, δὲν μποροῦμε νὰ ἐνωθoύμε μαζί τους, ἔστω κι ἂν δεχθoύν ὅλα τὰ ἄλλα. Διότι ποιὸς θὰ ἐνεργήσῃ τὴν θέωσι, ἂν ἡ θεία Χάρις εἶναι κτίσμα κι ὄχι ἀκτιστος ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος;» (Ἀρχιμ. Γ. Καψάνη, Καθηγουμένου Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους, Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμὸς (Παπισμὸς), (Κύρια Διαφοραὶ), Ἁγιον Ὄρος, 24 Μαρτίου 2006).

3. Το πρωτεῖο ἐξουσίας καὶ τὸ ἀλάθητο τοῦ Πάπα

Ἡ υποβάθμιση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ ἐπέφερε τὸ filioque δημιούργησε ἓνα τεράστιο χάσμα στὴν δυτικὴ θεολογία τὸ ὁποῖο καλύφθηκε με τὸν πλέον ἀκατάλληλο καὶ ἀνορθόδοξο τρόπο. Στὴν θέση, δηλαδὴ, τοῦ δι' Ἁγίου Πνεύματος ἀλαθήτου τῆς Ἐκκλησίας τοποθετήθηκε τὸ ἀλάθητο τοῦ Πάπα, τὸ ὁποῖο θεσμοθετήθηκε ἀπὸ τὴν 1ῃ Βατικάνειο Σύνοδο τὸ 1870.

Τὸ παπικὸ δόγμα γιὰ τὸ ἀλάθητο τοῦ Πάπα, ὅπως παρουσιάζεται στὴν Α Βατικανὴ Σύνοδο (4ῃ Συνεδρίαση, 18 Ἰουλίου 1870, κεφάλαιο 4), εἶναι τὸ ἐξῆς:

«Ὁ ρωμαῖος ποντίφικας ὅταν ομιλεῖ ἐκ καθέδρας, δηλαδὴ ὅταν ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ ποιμένα καὶ διδάσκαλου ὄλων τῶν χριστιανῶν, δυνάμει τῆς υπέρτατης ἀποστολικῆς τοῦ ἐξουσίας, ὀρίζει ὅτι κάποια διδασκαλία ποὺ ἀφορᾷ στὴν πίστι καὶ τὴν χριστιανικὴ ἠθικὴ πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ὡς ἀληθῆς ἀπὸ ὁλόκληρὴ τὴν Ἐκκλησία, βάσει τῆς Θείας Ἐπιφοιτήσεως ὑποσχεθείσης σ' ἐκεῖνον δια τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, τότε χαίρει τοῦ ἀλαθήτου ἐκείνου ποὺ ὁ Θεῖος Λυτρωτὴς θέλησε νὰ χαρίσῃ στὴν Ἐκκλησία του».

Ἡ Β Βατικανὴ Σύνοδος μάλιστα ἐπεξέτεινε τὸ παπικὸ ἀλάθητο ἀκόμη καὶ στὶς ἀποφάσεις ποὺ δὲν λαμβάνονται ἐκ καθέδρας. Ὁ πάπας δηλαδὴ θεωρεῖται ἀλάθητος ὄχι μόνον ὅταν ἀποφαίνεται ἐπισήμως, ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλες τὸς ἀποφάσεις γιὰ ὁποιοδήποτε ζήτημα.

Ἀναφέρεται συγκεκριμένα στὶς ἀποφάσεις τῆς Β Βατικανῆς Συνόδου (Νοέμβριος 1965):

«Αὐτὴ ἡ θρησκευτικὴ ὑποταγὴ (submission) τῆς θελήσεως καὶ τοῦ νοῦ πρέπει νὰ δεικνύεται κατὰ ἓναν εἰδικὸ τρόπο στὴν αυθεντικὴ διδακτικὴ ἐξουσία τοῦ Ρωμαίου Ποντίφηκος, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν ομιλῇ ex cathedra» (The Documents of Vatican - New York 1966, σελ. 48. (Μετάφρασις Ι.Μ.Οσ. Γρηγορίου στο: Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμὸς (Παπισμὸς), (Κύρια Διαφοραὶ), Ἁγιον Ὄρος, 24 Μαρτίου 2006).

Τὰ παπικὰ δόγματα τοῦ πρωτεῖου καὶ τοῦ ἀλαθήτου εἶναι καταφανῆς ὅτι ὄχι μόνον

κατήργησαν κάθε έννοια συνοδικότητας, αλλά εξωβέλισαν και Αυτόν ακόμη τον Κύριό μας Ιησού Χριστό από την υποτιθέμενη εκκλησία τους αντικαθιστώντας Τον με τον ίδιο τον αλάθητο Πάπα.

Μεταφέρουμε το αυθεντικό κείμενο από την επίσημη Κατήχηση των Ρωμαιοκαθολικών:

«Ο σύλλογος των επισκόπων ασκεί την εξουσία πάνω σε όλη την Εκκλησία με επίσημο τρόπο την Οικουμενική Σύνοδο». «Δεν μπορεί να υπάρξει Οικουμενική Σύνοδος αν δεν επικυρωθεί, η τουλάχιστον αν δεν γίνει δεκτή, από τον διάδοχο του Πέτρου» (Κατήχηση της Καθολικής Εκκλησίας, Βατικανό, εκδ. Κάκτος, Αθήνα 1996, παράγρ. 884, σελ. 293). «Αυτό το αλάθητο έχει ο επίσκοπος Ρώμης, κεφαλή του συλλόγου των επισκόπων, χάρη στο αξίωμά του, όταν, σαν πρώτος ποιμένας και διδάσκαλος όλων των πιστών, που στηρίζει στην πίστη τους αδελφούς του, διακηρύσσει με οριστική πράξη μία διδασκαλία σχετική με την πίστη και την ηθική...» (Ενθ' ανωτ., παράγρ. 891, σελ. 295). «[. . .] Για την κανονική χειροτονία ενός επισκόπου απαιτείται σήμερα ειδική άδεια του επισκόπου Ρώμης, λόγω της ιδιότητάς του να είναι υπέρτατος ορατός σύνδεσμος της κοινωνίας μεταξύ των τοπικών Εκκλησιών μέσα στη μία Εκκλησία και εγγύηση για την ελευθερία τους» (Ενθ' ανωτ., παράγρ. 1559, σελ. 488).

Όπως παρατηρεί ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αρχιμ. Γεώργιος Καψάνης: «Με αυτόν τον τρόπο η συνοδική αρχή, η παραδοθείσα από τους αγίους Αποστόλους, αντικαθίσταται από την παποκεντρική αρχή. Ο «αλάθητος» Πάπας καθίσταται κέντρο και πηγή ενότητας της Εκκλησίας, που σημαίνει ότι η Εκκλησία έχει ανάγκη από έναν άνθρωπο για να την διατηρή σε ενότητα. Έτσι παραμερίζεται και υποβαθμίζεται η θέσις του Χριστού και του Αγίου Πνεύματος. Και ακόμη με την μεταφορά του αλαθήτου από το Άγιο Πνεύμα στο πρόσωπο του Πάπα περιορίζεται η εσχατολογική προοπτική της Εκκλησίας μέσα στην ιστορία και καθίσταται εγκοσμιοκρατική» (Αρχιμ. π. Γ. Καψάνη, Καθηγουμένου της Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, Ορθοδοξία και Ρωμαιοκαθολικισμός (Παπισμός), (Κύρια Διαφορά), Άγιον Όρος, 24 Μαρτίου 2006).

Η αποδοχή των μυστηρίων των αιρετικών

Το 1993 στο Βalamand με το κείμενο της Μικτής Επιτροπής θεολογικού διαλόγου με τους Ρωμαιοκαθολικούς ανατράπηκε και επισήμως η πάγια αρχή της Εκκλησίας και των Αγίων Πατέρων μας ότι οι αιρετικοί δεν έχουν μυστήρια ούτε και αποστολική διαδοχή. Το κείμενο αναφέρει επακριβώς:

«Πράγματι, προ παντός από των Πανορθόδοξων Διασκέψεων και της Β Βα τι κα νής Συνόδου και εξής, η εκ νέου ανακάλυψις και η επαναξιοποίησις, τόσον εκ μέρους των ορθοδόξων όσον και υπό των καθολικών, της Εκ κλη σί ας ως κοινωνίας μετέβαλε ριζικώς τας προοπτικάς, επομένως δε και την στάσιν των. Και από τις δύο πλευρές αναγνωρίζεται ότι αυτό που ο Χριστός ενεπιστεύθη στην Εκκλησία Του -ομολογία της αποστολικής πίστεως, συμμετοχή στα ίδια μυστήρια, προ πάντων στη μοναδική Ιερωσύνη που τελεί τη μοναδική θυσία του Χριστού, αποστολική διαδοχή των επισκόπων- δεν δύναται να θεωρηται ως η ιδιοκτησία της μιας μόνον από τις Εκκλησίες μας. Στα πλαίσια αυτά, είναι προφανές ότι κάθε είδους αναβαπτισμός

αποκλείεται». (Επίσκεψις, τ. 496/1993).

Αντιθέτως οι Πατέρες της Εκκλησίας μας μας παραδίδουν:

α) Ο Μέγας Βασίλειος στον α κανόνα του που επικυρώθηκε και από την Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδο αναφέρει: «οι της Εκκλησίας αποστάντες ουκ έτι έσχον την Χάριν του Αγίου Πνεύματος εφ' εαυτούς· επέλιπε γαρ η μετάδοσις τω διακοπήναι την ακολουθίαν... ά πορ ρα γέν τες, λαϊκοί γενόμενοι, ούτε του βαπτίζειν, ούτε του χειροτονείν είχαν εξουσίαν, ούτε ηδύναντο Χάριν Πνεύματος Αγίου παρέχειν, ης αυτοί εκπεπτώκασιν» (Πηδάλιον, εκδ. Αστήρ, Αθήνα 1970, σελ. 587).

β) Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος σημειώνει: «Το μεν γαρ ομόγνωμον και ομόθρονον, το δε αντίδοξον και αντίθρονον· και η μεν προσηγορίαν, η δε αλήθειαν έχει διαδοχής» (Λόγος ΚΑ , Εις τον Μέγαν Αθανάσιον).

Ερμηνεία: «Η ταυτότητα πίστεως είναι και ταυτότητα θρόνου, ενώ η διαφορά πίστεως είναι η διαφορά θρόνου. Η μία -η διαφορά πίστεως και θρόνου- είναι κατ' όνομα (διαδοχή), ενώ η άλλη -η ταυτότητα πίστεως και ταυτότητα θρόνου- είναι αληθινή διαδοχή».

γ) Ο μεγάλος δογματολόγος και αγία μορφή του 20ου αιώνας π. Ιουστίνος Πόποβιτς έγραφε : «Η Ορθόδοξος Εκκλησία δεν παραδέχεται την ύπαρξιν άλλων μυστηρίων έξω από αυτήν, ούτε θεωρεί αυτά ως μυστήρια, έως ότου προσέλθη τις δια της μετανοίας εκ της αιρετικής «εκκλησίας», δηλαδή ψευδοεκκλησίας, εις την Ορθόδοξον Εκκλησίαν του Χριστού. Μεχρις ότου δε μένει τις έξω από την Εκκλησίαν, μη ηνωμένος μετ' αὐτῆς δια της μετανοίας, μέχρι τότε είναι ούτος δια την Εκκλησίαν αιρετικός και αναποφεύκτως ευρίσκεται εκτός της σωτηριώδους Κοινωνίας=communio. Διότι «τις γαρ μετοχή δικαιοσύνη και ανομία; τις δε κοινωνία φωτί προς σκότος;» (Β' Κορ. 6, 14)» (Άρχιμ. Ιουστίνου Ποποβιτς, Η Θεανθρώπινη κοινωνία της Εκκλησίας και η «Διακοινωνία» του Οικουμενισμού <http://sureness.oodegr.com/oode/-oikoymen/theanthrwp1.htm>)

Θεολογικός διάλογος

Ακούγεται το επιχείρημα ότι η Εκκλησία πάντοτε διαλεγόταν με τους αιρετικούς. Το ζήτημα, όμως, είναι ο τρόπος με τον οποίο η Εκκλησία διαλέγεται με τους αιρετικούς και τα όρια που πρέπει να τίθενται σε αυτόν τον διάλογο.

Αυτό που θα πρέπει να εξετάσουμε κατ' αρχήν είναι ο σκοπός για τον οποίο η Εκκλησία ανά τους αιώνες ερχόταν σε διάλογο με τους αιρετικούς, ο οποίος δεν ήταν άλλος, από το να τους επαναφέρει στους κόλπους Της διδάσκοντάς τους την ορθή διδασκαλία της πίστεώς μας και να τους υποδείξει τα σημεία στα οποία σφάλουν.

Η οικουμενιστική τακτική του Οικουμενικού Πατριαρχείου κατά τον 20ο αιώνα (και ιδιαίτερα στο δεύτερο μισό του αιώνας) ανέτρεψαν την εκκλησιολογική τάξη και παράδοση της Ορθόδοξου Εκκλησίας μας. Κορυφαιός θεμελιωτής αυτής της ανατροπής υπήρξε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηναγόρας, τα οικουμενιστικά ανοίγματα του οποίου σημάδεψαν την μετέπειτα πορεία της οικουμενικής κινήσεως. Η πολιτική Αθηναγόρα ακολουθείται απαρέγκλιτα και σήμερα συνεχίζοντας την εκκλησιολογική εκτροπή από την ορθόδοξη παράδοση.

Ποτέ στο παρελθόν σκοπός του διαλόγου με τους αιρετικούς δεν τέθηκε η «επανένωση των Εκκλησιών» και αυτό για τον απλούστατο λόγο ότι η Εκκλησία ποτέ δεν χωρίστηκε.

«Δεν υπήρξε ποτέ διαίρεσις της Εκκλησίας, και δεν είναι δυνατόν να υπάρξει, πλην υπήρξε και θα υπάρξει έκπτωσις εκ της Εκκλησίας, κατά τον τρόπον, που πίπτουν τα ξερά και άγονα κλήματα από την Θεανθρωπίνην και αιωνίως Ζώσαν Άμπελον, που είναι ο Κύριος Ιησούς Χριστός (Ιω. 13,16)» (Αρχιμ. Ι ου στίνου Ποποβιτς, «Δογματική της Ορθοδόξου Εκκλησίας», (Γαλλική μετάφραση) Τόμος 4ος, σελ. 181, Lausanne 1995 - Αναδημοσιεύτηκε στον «Ορθόδοξο Τύπο» στις 29/6/2007 <http://www.egolpio.com/PAPISMOS/popovits.htm>).

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Εκκλησία δεν προσήλθε στον διάλογο με τους αιρετικούς με την αλήθεια ως ζητούμενο, όπως γίνεται σήμερα, αλλά ως γνήσιος και μοναδικός φορέας αυτής της αληθείας.

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Εκκλησία δεν απώλεσε την αυτοσυνειδησία Της ως της «Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας», δεν την υπέβαλε σε συσχετισμούς και σε λογικές ισορροπιών και πλειοψηφιών η δεν την περιόρισε στα ψιλά γράμματα των υποσημειώσεων, όπως στο τελευταίο κείμενο της Ραβέννας η της Θ Γε νι κῆς Συνελεύσεως του Π.Σ.Ε. στο Porto Alegre όπου συναποδεχθήκαμε ότι «Ομολογούμε Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία, όπως αυτή ορίζεται από το σύμβολο Νικαίας-Κων/πολης (381). Κάθε εκκλησία (σημ. που συμμετέχει στο Π.Σ.Ε.) είναι η Εκκλησία καθολική και όχι απλά ένα μέρος της. Κάθε εκκλησία είναι η Εκκλησία καθολική, αλλά όχι στην ολότητά της. Κάθε εκκλησία εκπληρώνει την καθολικότητά της όταν είναι σε κοινωνία με τις άλλες εκκλησίες» (!) (Porto Alegre, Φεβρουάριος 2006). Γι' αυτή την κατάλυση κάθε έννοιας εκκλησιολογίας στο Porto Alegre ο Οικουμενικός Πατριάρχης παρατηρεί δύο χρόνια αργότερα στην Γενεύη και στην ομιλία του επ' ευκαιρία του εορτασμού των 60 ετών από της ιδρύσεως του Π.Σ.Ε.:

«...Απηλλαγμένοι λοιπόν των αγκυλώσεων του παρελθόντος και αποφασισμένοι να παραμείνωμεν ηνωμένοι και να εργασθώμεν από κοινού, εθέσαμεν, προ δύο ετών, κατά την διάρκεια της Θ Συ νελεύ σε ως εν Porto Alegre Βραζιλίας, τας βάσεις μιας νέας περιόδου εις την ζωήν του Συμβουλίου, λαμβάνοντες υπ' όψιν το σημερινόν πλαίσιον των διεκκλησιαστικών σχέσεων, ως και τας σημειωθείσας εις τον οικουμενικόν χώρον σταδιακάς αλλαγάς. Χαίρομεν διότι εις το επίκεντρον των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου ευρίσκεται πάντοτε το όραμα των εν αυτό δραστηριοποιουμένων Εκκλησιών δια την επίτευξιν, τη χάριτι του Θεού, της ενότητος εν τη αυτή πίστει και πέριξ της αυτής Ευχαριστιακής Τραπέζης...».
(Επίσκεψις, 685/2008, σελ. 22-29).

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Εκκλησία δεν αυτοϋπονομεύθηκε εξομοιούμενη με τις πάσης φύσεως προτεσταντικές ομολογίες νομιμοποιώντας με την ανοχή Της τα ανεπίτρεπτα εκκλησιολογικά και ηθικά ατοπήματά τους, όπως την χειροτονία των γυναικών, την ιερολογία του γάμου των ομοφυλοφίλων κ.α.

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Εκκλησία δεν θεώρησε ότι απώλεσε την μαρτυρία της μέσα στον κόσμο και ότι για την επανεύρεσή της απαιτείται η «επανένωση» των

«διηρημένων Εκκλησιών».

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Εκκλησία δεν ταυτίστηκε με τους αιρετικούς και δεν ομολόγησε κοινή πίστη μαζί τους, όπως το έπραξε ο Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ιωάννης, επίσημος εκπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου στον διάλογο με τους Ρωμαιοκαθολικούς και Συμπρόεδρος της Μικτής Επιτροπής Θεολογικού Διαλόγου λέγοντας «έχουμε την ίδια πίστι και την ίδια παράδοσι. Το κύριο πρόβλημα που πρέπει να λύσουμε, είναι το πρωτείο του επισκόπου Ρώμης, δηλαδή ο ρόλος του Πάπα...» (Περιοδικό S.O.P. 31/8/2007).

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Εκκλησία δεν εκχώρησε την εκκλησιολογία της στους αιρετικούς, όπως με το πρόσφατο Κείμενο της Μικτής Επιτροπής Θεολογικού Διαλόγου στην Ραβέννα.

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Εκκλησία δεν θεώρησε τις αιρετικές κοινότητες ως «αδελφές εκκλησίες» η ως τους «δύο πνεύμονες» με τους οποίους αναπνέει η Εκκλησία του Χριστού, αποδεχόμενη έτσι θεωρίες απολύτως αντορθόδοξες και μάλιστα βλάσφημες, όταν υποστηρίζονται από ορθοδόξους, κατά τον Καθηγητή κ. Δημήτριο Τσελεγγίδη.

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν Οικουμενικός Πατριάρχης δεν αντήλλαξε λειτουργικό ασπασμό με τον Πάπα κατά την διάρκεια της ορθοδόξου λατρείας.

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν Οικουμενικός Πατριάρχης δεν καλλιέργησε ως εκκλησιαστικό έθος την συμμετοχή του στις λατρευτικές συνάξεις των παπικών, πρόσφατα μάλιστα και στην Σύνοδο των Καθολικών Επισκόπων, θεωρώντας μάλιστα το γεγονός ως «αποτέλεσμα του έργου του Αγίου Πνεύματος, το οποίο οδηγεί τις εκκλησίες μας σε πιο στενές και βαθιές σχέσεις. Ένα σημαντικό βήμα προς την επανεγκαθίδρυση της πλήρους κοινωνίας» (βλ. ανταπόκριση ΑΠΕ, http://ecclesianews.blogspot.com/2008/10/blog-post_1173.html)

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν Οικουμενικός Πατριάρχης δεν αμφισβήτησε την απόλυτη σαφήνεια των δογμάτων της πίστεως θεωρώντας τις αιρετικές πλάνες «ποικιλία θεολογικής εκφράσεως» και τα ποικίλα κοινωνικά και ηθικά έκτροπα των προτεσταντικών κοινοτήτων «κρίσιν μεταξύ των ανηκόντων εις διαφόρους θεολογικάς και εκκλησιαστικάς παραδόσεις, μεταξύ Εκκλησιών εχουσών εκάστη διαφορετικήν ανάγνωσιν και ερμηνείαν της Αγίας Γραφής, ως και διαφορετικήν αντίληψιν των ηθικών και κοινωνικο-πολιτικών θεμάτων» (!) (Επίσκεψις, 685/2008, σελ. 22-29).

Ποτέ άλλοτε στο παρελθόν Οικουμενικός Πατριάρχης δεν θεώρησε τους Αγίους Πατέρες από κοινού ενόχους με τους αιρετικούς για την αποκοπή των τελευταίων από το Σώμα της Εκκλησίας. «Οι κληροδοτήσαντες εις ημάς την διάσπασιν προπάτορες ημών υπήρξαν ατυχή θύματα του αρχεκάκου όφεως και ευρίσκονται ήδη εις χείρας του δικαιοκρίτου Θεού» (Επίσκεψις, αρ. 563, 30/11/1998, σελ. 6).

Η εκκλησιολογική εκτροπή από την αληθεύουσα ορθόδοξη πίστη δεν είναι πλέον απειλή, αλλά απτή πραγματικότητα. Αποτελεί ενσυνείδητη επιλογή της εκκλησιαστικής μας ηγεσίας και ακολουθείται πιστά και απαρέγκλιτα και με ταχύτατους μάλιστα ρυθμούς. Πραγματοποιείται αποφασιστικά και μεθοδικά και με

ολοένα μεγαλύτερα βήματα. Ακολουθείται αποφασιστικά, μεθοδικά και με απόλυτη επίγνωση μία πορεία, που δύσκολα έχει επιστροφή, προς την ετεροδοξία, προς την θρησκευολογία, προς τους παγκόσμιους μηχανισμούς ελέγχου, προς τα διεθνή κέντρα λήψεως αποφάσεων. Δεν είναι δικές μας αυθαίρετες εκτιμήσεις, αλλά οι ίδιες οι επιλογές και η δραστηριότητα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, που φαίνεται ότι ακολουθείται, επιφυλακτικότερα ίσως, και από την Εκκλησία της Ελλάδος.

Προς μία ουνιτίζουσα "ενότητα"

Η πορεία είναι προδιαγεγραμμένη και οι αποφάσεις προειλημμένες (σε ανθρώπινο, βεβαίως, επίπεδο). Ακόμη και ο τύπος της «ένωσης» έχει σε γενικές γραμμές προκαθορισθεί: μία «ένωση» ουνιτικού τύπου, όπου η κάθε πλευρά θα διατηρήσει την παράδοσή της, το τυπικό της κ.λπ., θα αναγνωρίζει, όμως, και θα έχει κοινωνία με τον Πάπα. Είναι η γνωστή οικουμενιστική αρχή της «unity in diversity» η η «ενότης εν τη ποικιλία».

Την επιδίωξη αυτή του Βατικανού την είχε αντιληφθεί και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, επί σειρά ετών εκπρόσωπος της Εκκλησίας της Ελλάδος στον διάλογο με τους Ρωμαιοκαθολικούς. Έγραφε χαρακτηριστικά ο Σεβασμιώτατος αποτιμώντας τον επίσημο θεολογικό διάλογο το 1982, ένα χρόνο μετά την επίσημη έναρξή του: «οι αδελφοί Ρωμαιοκαθολικοί εμμέσως η αμέσως αφήνουν να νοηθή, ότι η Ορθόδοξος Εκκλησία δύναται να ενωθή μετά της Ρωμαιοκαθολικής δι' έ νος είδους ενώσεως ομοίου η παραλλήλου προς εκείνο, το οποίον υφίσταται μεταξύ αυτής και των εκκλησιαστικών ομάδων των Ουνιτών» (Χρυσόστομος-Γερασίμου Ζαφείρη, Μητροπολίτου Περιστερίου, «Ορθοδοξία και Ρωμαιοκαθολικισμός. Ο αρξάμενος Θεολογικός Διάλογος. Γεγονότα και σκέψεις», εν περιοδ. Θεολογία, τ. 53 (1982), σελ. 77).

Και οι ίδιοι οι παπικοί, άλλωστε, μας υπενθυμίζουν και μας υπεξηγούν κατά καιρούς, προς καθησυχασμό, τον τρόπο της «προσχωρήσεώς» μας στο σκήπτρο του Πάπα δια της Ουνίας.

Ο Πάπας Βενέδικτος 16ος στην πρόσφατη επίσκεψή του στην Τουρκία (Εφεσος 2006) υποστήριξε ότι «κατ' αὐ τὸν ο καλύτερος τρόπος δια την ενότητα εις την Εκκλησίαν είναι αὐτός της Ουνίας» (Εφημ. Ορθόδοξος Τύπος, 8/12/2006).

Ο Καρδινάλιος Walter Kasper, πρόεδρος του Ποντηφικικού Συμβουλίου για την προώθηση της ενότητος των χριστιανών και συμπρόεδρος της Μικτῆς Επιτροπῆς θεολογικού διαλόγου Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών σε δηλώσεις του στο γαλλικό περιοδικό S.O.P. δήλωσε ότι: «Στην Δύσι γνωρίσαμε την ανάπτυξι που κατέληξε στην Β' Βατικάνειο σύνοδο με τον καθορισμό του πρωτείου εξουσίας και του αλαθήτου του Πάπα, μία ανάπτυξι την οποία οι Ορθόδοξοι δεν δέχθηκαν ποτέ. Χρειάζεται συζήτησις πως να ερμηνεύσουμε αυτές τις διαφορετικές εξελίξεις (που επήλθαν) πάνω στα θεμέλια της πρώτης χιλιετίας. Θα πρέπει ακόμη να σκεφθούμε για το πως θα λειτουργήση το πρωτείου του Ρώμης, ενώ πρέπει να γίνη σαφές ότι υπάρχουν ήδη δυ ὀ Κώδικες του Κανονικού Δικαίου στὸ εσωτερικό της καθολικῆς Εκκλησίας: ένας για την λατινική Εκκλησία, και άλλος για τις ανατολικές Εκκλησίες (σημ. ουνιτικές) που βρίσκονται σε πλήρη κοινωνία με την Ρώμη. Συμφώνως προς τους κώδικες αὐτούς, το πρωτείου ασκείται με διαφορετικό τρόπο στην λατινική

Εκκλησία από αυτόν (που ισχύει) για τις ανατολικές Εκκλησίες. Δεν θέλουμε να επιβάλουμε στους Ορθοδόξους το σύστημα που επικρατεί σήμερα στην λατινική Εκκλησία. Στην περίπτωση της αποκατάστασης της πλήρους κοινωνίας, πρέπει να βρεθεί ένας νέος τύπος πρωτείου για τις ορθόδοξες Εκκλησίες» πρόσθεσε υπονοώντας, βεβαίως, εμμέσως πλην σαφώς τον ουνιτικό τύπο. (Περιοδικό S.O.P., τευχ. 327, Απρίλιος 2008)

Αλλά και στην πρόσφατη επίσκεψή του στην Κύπρο, τον περασμένο Νοέμβριο, όπου συμμετείχε στην διαθρησκειακή συνάντηση που οργάνωσε η Εκκλησία της Κύπρου, σε συνέντευξή του στην εφημερίδα «Φιλελεύθερος» και στο ΑΠΕ και σε ερώτηση δημοσιογράφου για το «Ποιά η σημασία του κειμένου της Ραβέννας;» και αν «είναι εφικτός ο στόχος της αποκατάστασης της ενότητας Ορθόδοξης και Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας;» απήντησε:

«Δεν μιλάμε για ένωση Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών. Δεν πρόκειται περί μείξεως των δύο, αλλά περί της ακεραίας αποκατάστασης της κοινωνίας μεταξύ Ανατολής και Δύσεως. Ενότητα, διατηρώντας την διαφορετικότητά μας. Δεν πρόκειται περί ενωμένης Εκκλησίας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία θα διατηρήσει την παράδοσή της. Τό σημαντικότατο είναι υπό ποιές προϋποθέσεις και με ποιόν τρόπο μπορεί να επανασυσταθεί (να αρχίσει η επαναποκατάσταση) η κοινωνία με την Ρώμη. Πρόκειται, συνεπώς, για έναν πνευματικό εμπλουτισμό. Δεν πρόκειται να αφαιρεθεί τίποτε το ουσιώδες από κανέναν. Ίσα-ίσα πρόκειται περί ανταλλαγής των θείων δωρημάτων, τα οποία αξιωθήκαμε να έχουμε και οι δύο, ώστε τελικά να εμπλουτισθούμε και οι δύο, δηλαδή η μία Εκκλησία δια της άλλης και αμφοτέρως η μία από την άλλη». (<http://pana-giotisandriopoulos.blogspot.com/2008/12/walter-kasper.html>)

Ο συνεχής εναγκαλισμός, όμως, με τους αιρετικούς, η τιμή και η αναγνώριση στους αιρεσιάρχες, η συνοδοιπορία με τους ισχυρούς της γης, η πρόσληψη ιδεών και αντιλήψεων οργανώσεων της νέας εποχής, η παροχή στηρίξεως και νομιμοποίησης στους ποικίλους μηχανισμούς της, δεν ορθοτομούν τον λόγο της αληθείας, αντιθέτως επιτείνουν την σύγχυση, αποπροσανατολίζουν τον πιστό λαό εγκαταλείποντάς τον απροστάτευτο και αποίμαντο.

Την πορεία αυτή του Οικουμενικού Πατριαρχείου φαίνεται να ακολουθεί υπάκουα και πιστά και η Διοικούσα Ελλαδική Εκκλησία. «Πάντα μαζί. Σε όλα μαζί» (εφημ. Ελεύθερος Τύπος 14/5/2008, σελ. 8) είναι η νέα γραμμή που διέπει τις σχέσεις των δύο Εκκλησιών μας (του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Ελλαδικής Εκκλησίας), όπως τονίστηκε στην συνέντευξη του Οικουμενικού Πατριάρχου στην Αθήνα μετά την συνάντησή του με τον Μακαριώτατο κ. Ιερώνυμο στο Φανάρι. Το διαβεβαιώνει, επίσης, και ο υπέρμαχος του Οικουμενισμού, Καθηγητής και Πρόεδρος της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. κ. Πέτρος Βασιλειάδης μιλώντας στην εφημερίδα Μακεδονία: «Η Εκκλησία της Ελλάδας δια του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου σαφώς συντάσσεται με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, αλλά υστερεί σε πρωτοβουλίες, ώστε να διαφωτιστεί ο λαός σε σχέση με το διάλογο» (Μακεδονία, 24-5-2009, σελ. 55).

Σε πρόσφατη συνέντευξή του, άλλωστε, στην επίσημη εφημερίδα του Βατικανού

Avenire (15-4-2009) ο Μακαριώτατος χαρακτήρισε το Κείμενο της Ραβέννας ως «ένα θετικό βήμα το οποίο περιμένει την συνέχειά του». Σε σχετική ερώτηση μάλιστα που χαρακτήριζε ως «αντικαθολικές προκαταλήψεις» και «διακρίσεις» την μη αποδοχή των μυστηρίων των Ρωμαιοκαθολικών, ο Μακαριώτατος, ταυτιζόμενος με το πνεύμα της ερωτήσεως, απήντησε ότι «οι όποιες μεμονωμένες απόψεις η ακραίες αντιδράσεις δεν εκφράζουν τις επίσημες τοποθετήσεις της Εκκλησίας»(<http://panagiotisandriopoulos.blogspot.com/2009/04/avvenire.-html?showComment=1240327800000>).

Και διερωτώμεθα ποιές είναι «οι επίσημες τοποθετήσεις της Εκκλησίας» για το συγκεκριμένο ζήτημα; Υπάρχει επίσημη απόφαση της Εκκλησίας της Ελλάδος, που αναγνωρίζει τα μυστήρια των Ρωμαιοκαθολικών; Πότε ελήφθη τέτοια απόφαση;

Ποιές θεωρεί «μεμονωμένες απόψεις η ακραίες αντιδράσεις» ο Μακαριώτατος;

Την απόφαση της Ιεράς Συνόδου να μην αποδεχθεί και να ασκήσει δριμεία κριτική στό Κείμενο του Balamand, το οποίο ανεγνώριζε αποστολική πίστη, αποστολική διαδοχή και έγκυρα μυστήρια στους Ρωμαιοκαθολικούς; (Εκκλησιαστική Αλήθεια, 393/16-1-1994).

Την άποψη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου ότι «στον Παπισμό, ουσιαστικά, δεν υπάρχει αποστολική παράδοση και αποστολική διαδοχή... δὲν μπορούμε να κάνουμε λόγο για Ιερωσύνη... Ἡ μόνη και αληθινή Εκκλησία είναι η Ορθόδοξη. Ἐξω από αυτήν δεν υπάρχουν Εκκλησίες, αλλά αιρετικές συναθροίσεις και αιρετικά διδασκαλεία. Η Εκκλησία δεν είναι χωρισμένη και, φυσικά, δεν μπορούμε να μιλούμε για ένωση 'Εκκλησιών'. Ο σύγχρονος Παπισμός, που ταυτίζεται με την φραγκική κυριαρχία, είναι στην πραγματικότητα μία πολιτικοοικονομική οργάνωση που αποβλέπει σε άλλους σκοπούς, στην κοσμική κυριαρχία και, φυσικά, πάνω από όλα στην διάλυση της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμηοσύνης»; (Μητροπολίτου Ναυπάκτου κ. Ιεροθέου, Γέννημα και θρέμμα Ρωμηοί, σελ. 106-112).

Την άποψη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιώς, ο οποίος θεωρεί τους Ρωμαιοκαθολικούς «θρησκευτική κοινότητα» που «απώλεσε την χάριν του Ζώντος Θεού και εξέπεσεν από αιρέσεως εις αίρεσιν» και που χαρακτηρίζει «επαίσχυντο» από ορθοδόξου πλευράς το Κείμενο της Ραβέννας; (Ορθόδοξος Τύπος, τ. 1737).

Την άποψη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως ο οποίος σε συνέντευξή του στο Ρ/Σ της Εκκλησίας της Ελλάδος δήλωσε ευθαρσώς και κατηγορηματικά ότι ο Ρωμαιοκαθολικισμός δεν είναι Εκκλησία;

Είναι «ακραίοι» και «μεμονωμένες περιπτώσεις» οι Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ελλάδος, που σε πλείστες δημόσιες αναφορές τους, αλλά και κατ' ιδίαν συζητήσεις τους, καταδικάζουν την αίρεση του παπισμού, όπως και πολλοί σεβαστοί Γέροντες, κληρικοί, μοναχοί, έγκριτοι και καταξιωμένοι Καθηγητές των Θεολογικών μας Σχολών, που φρονούν επίσης και διατυπώνουν στα συγγράμματά τους, ότι ο ρωμαιοκαθολικισμός δεν είναι Εκκλησία, δεν έχει αποστολική πίστη και διαδοχή και κατά συνέπεια δεν έχει ιερωσύνη και μυστήρια;

Υπάρχει Συνοδική έγκριση του Κειμένου της Ραβέννας η ο Μακαριώτατος εξέφρασε

την προσωπική του εκτίμηση στην συνέντευξή του στο Avenir;e;

Προκαλεί μάλιστα απορία το γεγονός ότι, ενώ δεν υπάρχει καμμία απολύτως ενημέρωση του ορθόδοξου ποιμνίου για την πορεία του επίσημου διαλόγου με τους Ρωμαιοκαθολικούς, επιλέγεται η επίσημη εφημερίδα του Βατικανού για την προβολή των σχετικών απόψεων.

Παρ' όλα αυτά δεν υπάρχει καμμία επίσημη φωνή διαμαρτυρίας από το σώμα των Ιεραρχών μας. Δεν αμφισβητούμε, βεβαίως, το ορθόδοξο φρόνημα των περισσοτέρων Ιεραρχών μας και τα αντιπαπικά και αντιοικουμενιστικά τους αισθήματα, τα οποία πολλές φορές εκφράζουν σε κατ' ιδίαν συζητήσεις ή σε δημόσιες αναφορές γενικού περιεχομένου. Οι ιστορικές, όμως, καταδίκες του παπισμού ή του προτεσταντισμού στο απώτερο παρελθόν και οι γενικόλογες και περιστασιακές στηλιτεύσεις αποφάσεων ή συμπεριφορών του Π.Σ.Ε., χωρίς την ταυτόχρονη καταδίκη και των Ορθοδόξων (Πατριαρχών, Αρχιεπισκόπων, Μητροπολιτών, θεολόγων Καθηγητών, αντιπροσώπων-μελών κ.λπ.) που συνομολογούν τις αποφάσεις αυτές και συνεργούν στις ανορθόδοξες συμπεριφορές, καταλήγουν να είναι άνευ αξίας και κενές περιεχομένου.

Για παράδειγμα καταδικάζουμε τις συμπροσευχές και συμφωνούμε πως αυτές απαγορεύονται από τους κανόνες, όμως όχι μόνον δεν διαμαρτυρόμεθα που συμμετέχουν σε συμπροσευχές με αιρετικούς και αλλοθρήσκους ορθόδοξοι Αρχιερείς, όχι μόνον δεν τους καταδικάζουμε, αλλά ούτε καν δείχνουμε να ενοχλούμαστε. Ούτε μία φορά δεν έχει τεθεί θεσμικά ανάλογο θέμα στην Ιερά Σύνοδο ή στην Ιεραρχία της Εκκλησίας από κάποιον Επίσκοπό μας.

Παρά την συλλογική καταδίκη της Ουνίας και τα πάνδεινα που έχουμε υποστεί οι Ορθόδοξοι από τους γενίτσαρους αυτούς της πίστεως, παρά και την κατηγορηματική μάλιστα απόφαση της Συνόδου της Ρόδου ότι «Ουνία και διάλογος είναι ασυμβίμβαστα», το 1993 στο Balamand του Λιβάνου η Ουνία αναγνωρίστηκε επισήμως και από τους Ορθοδόξους: «Όσον αφορά εις τας ανατολικάς καθολικάς Εκκλησίας (σημ. ουνιτικές), είναι σαφές ότι αύται, ως τμήμα της καθολικής Κοινωνίας, έχουν το δικαίωμα να υπάρχουν και να δρουν δια να ανταποκριθούν εις τας πνευματικές ανάγκας των πιστών των» (Επίσκεψις, τ. 496, 1993). Με την επανέναρξη του θεολογικού διαλόγου το 2006 στο Βελιγράδι και την ανάληψη της επίσημης εκπροσώπησης των Ορθοδόξων από τον Επίσκοπο Περγάμου κ. Ιωάννη το ζήτημα της Ουνίας κρίθηκε πως δεν αφορά άμεσα τον διάλογο και αφέθηκε στις καλένδες.

Κι όμως, με εξαίρεση τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πειραιώς κ. Σεραφείμ, δεν υπήρξε άλλη επίσημη διαμαρτυρία από ορθόδοξο Ιεράρχη για την ύπαρξη ουνιτικής «επισκοπής» στην Αθήνα, η οποία δεν δικαιολογείται από το ολιγάριθμο των μελών της, καθώς και για την χειροτονία του νέου «επισκόπου» κ. Δημητρίου Σαλάχα. Αντιθέτως ο κ. Σαλάχας έλαβε τις συγχαρητήριες ευχές του Οικουμενικού Πατριάρχου και την προσφορά ενός Αγίου Ποτηρίου ως «συμβολικού δώρου».

Καμμία διαμαρτυρία από ορθόδοξο Αρχιερέα για την αμαύρωση του ιστορικού Φαναρίου από τον αιρεσιάρχη Πάπα, την επίσημη μνημόνευση και τον πολυχρονισμό του κατά την τέλεση της ορθόδοξου δοξολογίας, την συμμετοχή στην

συνοδεία του συνίτη καρδινάλιου Ignace Moussa Daoud, τον οποίο μάλιστα ο Οικουμενικός Πατριάρχης τίμησε και του δώρισε χρυσό σταυρό, τον Νοέμβριο του 2006.

Αλλά και λογιότατοι και πολυγραφότατοι Ιεράρχες, που έχουν εκπονήσει αρτιότατες θεολογικές μελέτες τις οποίες δεν παύουμε να μελετούμε και να επαινούμε και να στηριζόμαστε επιστημονικά σε αυτές, περιορίζονται στις καταδίκες του παπισμού μέχρι το 1204! Εντοπίζουν σωστά την ρίζα του δυτικού αθεϊσμού στον βαρλααμικό ορθολογισμό και την αποδοχή της κτιστής χάρης, που θυσιάζει την Θεανθρωπότητα στον βωμό του εξατομικευμένου ανθρωπισμού τον οποίο καταδικάζουν διαρκώς και απερίφραστα. Αδυνατούν, όμως, να διακρίνουν (και πολύ περισσότερο να καταδικάσουν) το ίδιο ακριβώς πνεύμα που κυριαρχεί στους σύγχρονους οικουμενικούς διαλόγους.

Δηλώνουν και διαδηλώνουν συνεχώς και με απόλυτη κατηγορηματικότητα, αναλώνοντας πλήθος μελετών, άρθρων και βιβλίων ότι ο παπισμός δεν είναι Εκκλησία, ότι οι παπικοί δεν έχουν θεία χάρη και άρα δεν έχουν μυστήρια, αλλά δεν γράφουν απολύτως τίποτε όταν οι παπικοί αναγνωρίζονται επισήμως ως Εκκλησία από τον Οικουμενικό Πατριάρχη και τον Αρχιεπίσκοπο, όταν οι επίσημοι αντιπρόσωποί μας στους διαλόγους αναγνωρίζουν ως εκκλησίες την πανσπερμία των προτεσταντικών ομολογιών, όταν αποδεχόμαστε κείμενα, όπως αυτό του Porto Alegre της Βραζιλίας όπου τον Φεβρουάριο του 2006 πραγματοποιήθηκε η Θ Γε νική Συνέλευση του Π.Σ.Ε. με τις αποφάσεις της οποίας (που συνυπέγραψαν και οι ορθόδοξοι αντιπρόσωποι και δη και της Εκκλησίας της Ελλάδος) καταργείται κάθε έννοια εκκλησιολογίας και η ορθόδοξη Εκκλησία αποποιείται την ιδιότητά της ως της «Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας».

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι ισχύουν για τους Αρχιερείς μας, της Ελλαδικής Εκκλησίας, όσα έγραφε ο μακαριστός π. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος στην επιστολή του προς τον Πατριάρχη Αθηναγόρα:

«Οι Επίσκοποι της Ελλαδικής Εκκλησίας, Παναγιώτατε, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, σιωπώσι και ανέχονται τας εν τη Ορθοδόξω Πίστει ακροβασίας και μειοδοσίας Υμών, ουχί ένεκα ημβλυμένης Ορθοδόξου συνειδήσεως, ουδ' ένεκα αποδοχής του συνθήματος 'Αγάπη άνευ όρων και ορίων', αλλά μόνον διότι κήδονται της ειρήνης της Εκκλησίας και σκέπτονται μετά τρόμου τας εξελίξεις και τας καταλήξεις των σχισμάτων. Αν τελικώς προχωρήσητε ακόμη, αν προβήτε εις 'ενώσεις', τότε θα ίδητε ποίαν στάσιν θα τηρήση έναντι Υμών η Εκκλησία της Ελλάδος. Μη συνάγετε συμπεράσματα περί των διαθέσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος εκ τινων εκδηλώσεων αβροφροσύνης, υπερβολικών, όντως, προς τον προκαθήμενον της Ορθοδοξίας. Αν, επαναλαμβάνω, προχωρήσητε περαιτέρω, τότε θα ίδητε ποίοι θα ακολουθήσωσιν Υμίν... Θά μείνωσι μεθ' υμών οι κοσμικοί κύκλοι, οι θεωρούντες την Θρησκείαν ως ένα καλόν και ωφέλιμον κοινωνικόν θεσμόν, αλλ' ουδέν συνειδητόν μέλος της Ορθοδόξου Εκκλησίας» (Αρχιμ. Επιφανίου Θεοδωρόπουλου, Τα δύο άκρα (Οικουμενισμός και Ζηλωτισμός), εκδ. Ιερού Ησυχαστηρίου Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνος, Αθήνα 1997, σελ. 28).

Σήμερα οι μόνες φωνές διαμαρτυρίας, όχι μόνον για τα οικουμενιστικά ανοίγματα,

αλλά και γι' αυτούς που τα διαπράττουν, προέρχονται μόνον από λαϊκούς, καθηγητές, κληρικούς και μοναχούς, συλλόγους, έντυπα, διαδικτυακούς τόπους. Αλλά και αυτές τις φωνές φροντίζουμε να τις στιγματίζουμε, να τις περιθωριοποιούμε, να τις απαξιώνουμε, να τις αποδυναμώνουμε, να τις περιστέλλουμε, να τις ενοχοποιούμε. Να τις θεωρούμε «ακραίες και μεμονωμένες περιπτώσεις», κατά τον Μακαριώτατο κ. Ιερώνυμο, ωσάν η αλήθεια να προσμετράται με όρους και συσχετισμούς της πλειοψηφίας. Γι' αυτό και καταδικάζουμε συλλήβδην τους αντιφρονούντες ως ακραίους, ως φανατικούς, ως φονταμενταλιστές. Τους αποδίδουμε διαθέσεις εντυπωσιασμού, προβολής και επιδείξεως, τους χλευάζουμε ως επίδοξους σωτήρες και ζηλωτές.

Και συνεχίζουμε στον μακάριο εφησυχασμό μας, στην νωχέλεια του ευδαιμονισμού μας, στην νωθρότητα της ευμάρειάς μας. Συνεχίζουμε στην ασφάλεια της ευημερίας μας, στην επάρκεια των επιτυχιών μας, στην απάθεια της αυταρέσκειάς μας. Επίσκοποι, κληρικοί, μοναχοί και λαϊκοί συνωμοτούμε σ' αυτή την ένοχη σιωπή, την αδιάφορη απραξία, την άτολμη επιφυλακτικότητα.

Είναι πραγματικά λυπηρό ότι και από τον χώρο του μοναχισμού, που στάθηκε πάντοτε ο προμαχώνας της υπερασπίσεως των τιμαλφών της πίστεώς μας, μόνον ελάχιστες φωτεινές εξαιρέσεις, που επιβεβαιώνουν τον κανόνα της γενικότερης νωχέλειας, συνεχίζουν να ανθίστανται, να στηρίζουν και να πληροφορούν το ορθόδοξο ποίμνιο. Δυστυχώς η σύγχρονη άνθηση του μοναχισμού μας αναλώνεται πολλές φορές μόνον στην κτιριακή ανασυγκρότηση, την διοικητική και διαχειριστική αναδιοργάνωση, στην μέριμνα για την κάλυψη βιοτικών αναγκών χωρίς τον ανάλογο ζήλο και για την προάσπιση και την ομολογία της πίστεως, που ήταν πάντοτε έργο των μοναχών.

Και πιο λυπηρό είναι το γεγονός ότι ακόμη και το Άγιον Όρος, που υπήρξε πάντα το προπύργιο και το καύχημα της πίστεώς μας, το στήριγμα όλων των ορθοδόξων, κληρικών, μοναχών και λαϊκών, που βρισκόταν πάντα στις επάλξεις των εκκλησιαστικών και εθνικών αγώνων, τα τελευταία χρόνια, πριν ελαχίστων εξαιρέσεων, σιωπά χαρακτηριστικά. Μία σιωπή που γεννά πικρία, οδύνη και απογοήτευση.

Αλλά και οι λαϊκοί δεν στερούνται αναλόγου ευθύνης. Τα θέματα της πίστεως, άλλωστε, άπτονται της προσωπικής συνειδήσεως του καθενός γι' αυτό και ο καθένας φέρει ακέραια την ευθύνη για τις αποφάσεις και τις επιλογές του. Ας πάψουμε, λοιπόν, να μετατοπίζουμε τις ευθύνες μόνον στους άλλους. Η μετατόπιση των ευθυνών δεν μπορεί να δικαιολογήσει την αγνωσία μας και την παντελή έλλειψη μαθητείας σε θεολογικά και πνευματικά ζητήματα. Δεν μπορεί να δικαιολογήσει την λανθασμένη αξιολόγηση των στόχων και των προτεραιοτήτων στην ζωή μας, όπου τα πνευματικά ζητήματα αποτελούν συνήθως το ελάχιστο συμπλήρωμα. Δεν μπορεί να δικαιολογήσει την νοθευμένη βιοθεωρία, την εκκοσμίκευση, την πολυπραγμοσύνη, την εξουθενωτική βιοτική μέριμνα, που εξασθενίζει κάθε προσπάθεια βιώσεως του θελήματος του Θεού.

Πολλές φορές, επίσης, επιχειρούμε να καλύψουμε την ατομία και την απροθυμία μας για την ομολογία της πίστεώς μας κάτω από το πρόσχημα της δήθεν

αναρμοδιότητός μας αναμένοντας άλλους να μας καθοδηγήσουν ή να μας καλέσουν σε ομολογία. Και παρατηρείται το φαινόμενο ότι, ενώ είμαστε ιδιαίτερα επιτυχημένοι και αποδοτικοί σε πολλούς τομείς (επαγγελματικό, κοινωνικό, επιστημονικό, οικογενειακό κ.α.) και διακρινόμαστε σε διάφορα επίπεδα, στο θέμα, όμως, της πίστεως και της ομολογίας παρουσιάζομαστε ανεξήγητα ανεπαρκείς και αδρανείς. Διστάζουμε να αναλάβουμε τις ευθύνες μας περιμένοντας κάτι ιδιαίτερα εξαιρετικό να συμβεί (πληροφορίες προορατικών, θαυμαστά γεγονότα, σημεία ή ο,τι άλλο), το οποίο θα μας πείσει να ομολογήσουμε. Κάτι εξαιρετικό το οποίο, βεβαίως, το πιο πιθανό είναι να μην συμβεί, γιατί τι μεγαλύτερο σημείο περιμένουμε από αυτή την αποκεκαλυμμένη Αλήθεια του Σωτήρα μας Ιησού Χριστού έτσι όπως μας έχει παραδοθεί από την παράδοση και τους Αγίους Πατέρες της Εκκλησίας μας.

Οι σύγχρονες ψυχοτεχνικές μέθοδοι, άλλωστε, της παγκοσμιοποίησης και της Νέας Τάξεως Πραγμάτων αυτό ακριβώς επιδιώκουν: τον εφησυχασμό και την φίμωση του πιστού λαού με σκοπό την τελική υποταγή του στους σχεδιασμούς της νέας εποχής. Όλα περνούν μπροστά από τα μάτια μας (διαφάνεια), αλλά με τέτοια ταχύτητα, ώστε να μην μπορούμε να τα αξιολογήσουμε και να αντιδράσουμε (καθήλωση). Έτσι αφαιρείται το δικαίωμα της κρίσεως από τους λαούς και τους πολίτες (ζαλισμένο κοπάδι) και γίνονται εύκολα υποχείρια της εκάστοτε διαφημίσεως-προπαγάνδας (χειραγώγηση).

Ας μην λησμονούμε, όμως, ότι αυτό το «ζαλισμένο κοπάδι», το προδομένο και εγκαταλελειμμένο από τους κοινωνικούς, πολιτικούς, πολλές φορές ακόμη και από εκκλησιαστικούς του ηγέτες, είναι ο λαός του Θεού, οι πιστοί χριστιανοί που φέρουν την χάρη του Αγίου Βαπτίσματος και των μυστηρίων της Εκκλησίας μας. Μόλις, συν Θεώ, ενεργοποιηθεί αυτή η χάρη και ο πιστός λαός έρθει σε συναίσθηση, είναι βέβαιο ότι θα απορρίψει κατηγορηματικά και δυναμικά όλες τις αντορθόδοξες αντιλήψεις και πρακτικές, αλλά και τους εκφραστές τους.

Παρατηρείται, επίσης, και το εξής οξύμωρο φαινόμενο: τα οικουμενιστικά ανοίγματα των εκκλησιαστικών μας ηγετών και αυτών που με την σιωπή τους γίνονται συνεργοί στα έργα τους τα αντιμετωπίζουμε με άκρα οικονομία δικαιολογώντας συνεχώς τις ενέργειές τους ότι δήθεν γίνονται κάτω από πίεση ή ότι παρότι σιωπούν είναι άνθρωποι καλών διαθέσεων, αγαθοί και πνευματικοί, άξιοι Ιεράρχες με ποιμαντικό έργο κ.λπ. Αντίθετα για τις περιπτώσεις που ασκείται κριτική στα οικουμενιστικά αυτά ανοίγματα εφαρμόζουμε την απόλυτη ακρίβεια εξετάζοντας ενδελεχώς και την παραμικρή λεπτομέρεια που αφορά τον αντιφρονούντα (σε ποιο «κλίμα» ανήκε, αν είχε άδεια από τον επίσκοπό του να γράψει ή να μιλήσει, αν χρησιμοποίησε αυστηρό ύφος κ.α). Πολλές φορές μάλιστα ακούγεται και το επιχείρημα ότι πως μπορούμε να εκφέρουμε αυθαίρετα απόψεις αφού «δεν αποφάνθηκε η Εκκλησία» ή το γνωστό «ο,τι πει η Εκκλησία». Και διερωτώμεθα πότε αποφάνθηκε η Εκκλησία για την συμμετοχή του Πατριάρχη μας στην λειτουργία των παπικών; Πότε αποφάνθηκε η Εκκλησία για την χοροστασία του Πάπα στην ορθόδοξη δοξολογία στο Φανάρι; Πότε αποφάνθηκε η Εκκλησία για την αναγνώριση της θεωρίας των «αδελφών εκκλησιών», της «βαπτισματικής θεολογίας», της αποδοχής των παπικών μυστηρίων, της αποδοχής ως εκκλησιών της πανσπερμίας των προτεσταντικών ομολογιών, της ανοχής και νομιμοποίησης της χειροτονίας των γυναικών και της ιερολογίας του

γάμου των ομοφυλοφίλων; Πότε αποφάνθηκε η Εκκλησία για την αποδοχή του πρωτείου του Πάπα ως δήθεν «πρωτείου διακονίας και τιμής»;

Στο ερώτημα αν επιβάλλεται υπακοή στους Επισκόπους σε θέματα αντίθετα προς την πίστη μας μας απαντά με σαφήνεια ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος:

«Πως ουν ο Παύλος φησι· ‘πειθεσθε τοις ηγουμένοις υμών και υπείκετε’; Ανωτέρω ειπών, ‘ων αναθεωρούντες την έκβασιν της αναστροφής μιμείσθε την πίστιν’, τότε είπε, ‘πειθεσθε τοις ηγουμένοις υμών και υπείκετε’. Τι ουν, φησίν, όταν πονηρός η, και μη πειθώμεθα; Πονηρός, πως λέγεις; ει μεν πίστεως ένεκεν, φεύγε αυτόν και παραίτησαι, μη μόνον αν άνθρωπος η, αλλά καν άγγελος εξ ουρανού κατιών· ει δε βίου ένεκεν, μη περιεργάζου.. ... έ πεί και το, ‘μη κρίνετε, ίνα μη κριθήτε’, περί βίου εστί, ου περί πίστεως· το γουν επαγόμενον τούτο δηλοί. ‘Τι γαρ βλέπεις’, φησί, ‘το κάρφος το εν τω οφθαλμώ του αδελφού σου, την δε δοκόν την εν τω σω οφθαλμώ ου κατανοείς;’. ‘Πάντα ουν όσα αν λέγωσιν υμίν’, φησί, ‘ποιείν, ποιείτε’ (το δε ποιείν έργων εστί, ου πίστεως), ‘κατά δε τα έργα αυτών μη ποιείτε’. Οράς ότι ου περί δογμάτων εστί ο λόγος, αλλά περί βίου και έργων;» (Υπόμνημα εις την προς Εβραίους Επιστολήν, Ομιλία ΙΔ, 1, ΕΠΕ 25, σ. 372).

Ερμηνεία: «Πως λοιπόν ο Παύλος λέγει, ‘να υπακούτε και να υποτάσσεσθε στους προϊσταμένους σας’; Αφού είπε προηγουμένως, ‘να αναλογίζεσθε την όλη πορεία της ζωής τους και να μιμήσθε την πίστι τους’, κατόπιν πρόσθεσε, ‘να υπακούτε και να υποτάσσεσθε στους προϊσταμένους σας’. Τι λοιπόν θα συμβή, λέγει, όταν είναι κακός και δεν τον υπακούμε; Κακός, πως το εννοείς; εάν είναι τέτοιος εξ αιτίας της πίστεως, απόφευγέ τον και απομακρύνσου απ’ αυτόν, όχι μόνο αν είναι άνθρωπος, αλλά κι’ αν ακόμη είναι άγγελος που κατέβηκε από τον ουρανό· εάν όμως είναι κακός ως προς την ιδιωτική του ζωή, μην ασχολήσαι μ’ αυτήν. ... αφού και το, ‘μη κρίνετε, για να μη κριθήτε’, αναφέρεται στον τρόπο ζωής, κι’ όχι στην πίστι. ... Βλέπεις ότι ο λόγος δεν γίνεται για δόγματα, αλλά για τρόπο ζωής και πράξεως;».

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος αναφέρει χαρακτηριστικά για την συμμετοχή και των λαϊκών στην ζωή της Εκκλησίας και ιδιαιτέρως στην ομολογία της πίστεως:

«Πρέπει να παρατηρηθή ότι το χάρισμα της θεολογίας δεν ανήκει αποκλειστικά στους ιερωμένους η στους έχοντας ένα πτυχίο θεολογίας, αλλά ανήκει σε όλους τους ‘χαριτωμένους’, τους αλλοιωμένους από την άκτιστη ενέργεια της θείας Χάριτος Κληρικούς και λαϊκούς, που αποτελούν τον λαό του Κυρίου. Οι λαϊκοί μέσα στην Εκκλησία δεν είναι τα ‘παθητικά άτομα’ που δέχονται απλώς την καθοδήγηση, αλλά τα ‘χαρισματούχα’. Αν οι ποιμένες έχουν το χάρισμα του ποιμαίνειν, οι λαϊκοί διαθέτουν το χάρισμα του ποιμαίνεσθαι ‘εις νομάς σωτηρίους’. Αν ο κήρυξ του θείου Λόγου διαθέτη το χάρισμα του εξαγγέλειν τον λόγο του Θεού, οι λαϊκοί μετέχουν του προφητικού αξιώματος με το να ακούουν τον θείο λόγο και να τον εφαρμόζουν, σε ορισμένες δε περιπτώσεις να δίνουν και αυτοί την μαρτυρία. Έτσι οι Κληρικοί μαζί με τους λαϊκούς που ζουν μυστηριακά στην αγία Εκκλησία, έχουν το χάρισμα της μαρτυρίας (ομολογίας) της Ορθοδόξου Πίστεως. Δέχονται την αλήθεια, την ζουν, την διαφυλάσσουν, την διακρίνουν από την πλάνη και την ομολογούν με παρρησία, όπως έκαναν οι άγιοι Μάρτυρες.. ..» (Αρχιμ. Ιεροθέου Βλάχου, Ανατολικά, τόμος Α, σελ.

381-382).

Και ο π. Γεώργιος Καψάνης σημειώνει σχετικά: «Όσον αφορά δε εις την διοίκησιν και την διδασκαλίαν η συμμετοχή του λαού είναι θεμελιώδης εφ' όσον ούτος, χαρισματούχος ων και διδασκός Θεού, αποτελεί μετά του κλήρου την αγρυπνούσαν συνείδησιν της Εκκλησίας, ήτις μαρτυρεί (κρίνει, διακρίνει, εγκρίνει και αποδέχεται, η κατακρίνει και απορρίπτει) την διδασκαλίαν και τας πράξεις της ιεραρχίας, ως απεφάνθησαν και οι Πατριάρχαι της Ανατολής εν τη Εγκυκλίω αυτών της 6ης Μαΐου 1948» (Αρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Η ποιμαντική διακονία κατά τους ιερούς Κανόνας, Πειραιεύς 1976, σ. 110-112).

Και η Εγκύκλιος τεσσάρων Πατριαρχών της Ανατολής προς τον Πάπα Πίο το Θ' (1848) θέτει τον πιστό λαό του Θεού θεματοφύλακα και υπερασπιστή της αληθείας της ορθοδόξου πίστεως, που στάθηκε το ανάχωμα ενάντια σε κάθε απόπειρα καινοτομίας:

«Παρ ημίν ούτε Πατριάρχαι ούτε Σύνοδοι εδυνήθησάν ποτε εισαγαγείν νέα, διότι ο υπερασπιστής της θρησκείας εστί αυτό το σώμα της Εκκλησίας, ήτοι αυτός ο λαός, όστις εθέλει το θρήσκευμα αυτού αιωνίως αμετάβλητον και ομοιειδές τω των Πατέρων αυτού» (Ιω. Καρμίρη, Τα Δογματικά και Συμβολικά Μνημεία της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας, τ. II, Graz-Austria 1968, σελ. 920[1000]).

Αλλά και το αδιάψευστο στόμα του Κυρίου μας μας πληροφορεί ότι «πας ουν όστις ομολογήσει εν εμοί έμπροσθεν των ανθρώπων, ομολογήσω καγώ εν αυτώ έμπροσθεν του πατρός μου του εν ουρανοίς» (Ματθ. 1,32) θέτοντας την ομολογία όχι μόνον ως υποχρέωση των χριστιανών, αλλά και ως προϋπόθεση της σωτηρίας τους.

Η ακαινοτόμητος αλήθεια της αγίας πίστεώς μας, η ελπίδα πάσης της οικουμένης και κιβωτός της σωτηρίας μας ορθόδοξη Εκκλησία μας ζει και θα ζει εις τους αιώνες γιατί έχει Κεφαλή και Κύριό Της τον Αναστάντα Κύριο Ιησού Χριστό. Γι' αυτό και δεν αλλοιώθηκε ποτέ και ούτε την έβλαψαν στο ελάχιστο τόσες και τόσες αιρέσεις και διωγμοί στο διάβα της ιστορίας. Γι' αυτό και δεν θα Την βλάψουν ούτε οι σύγχρονες επιβουλές και δοξασίες. Αυτοί που βρίσκονται σε κίνδυνο είμαστε εμείς οι χριστιανοί που υστερώντας στην πνευματική ζωή, την νήψη, την μετάνοια, την προσευχή, την ταπείνωση, την ανεξικακία, την συγχωρητικότητα και την αγάπη, γινόμαστε εύκολο θήραμα των «ψευδοποιμένων» που λυμαίνονται την Εκκλησία του Χριστού.

«Προσέχετε ουν εαυτοίς και παντί τω ποιμνίω εν ω υμάς το Πνεύμα το Άγιον έθετο επισκόπους, ποιμαίνειν την εκκλησίαν του Κυρίου και Θεού, ην περιποιήσατο δια του ιδίου αίματος. Εγώ γαρ οίδα τούτο, ότι εισελεύσονται μετά την άφιξίν μου λύκοι βαρείς εις υμάς μη φειδόμενοι του ποιμνίου· και εξ υμών αυτών αναστήσονται άνδρες λαλούντες διεστραμμένα του αποσπάν τους μαθητάς οπίσω αυτών» (Πραξ. κ, 28-30).

Ενώπιον αυτού του κινδύνου βρισκόμαστε σήμερα. Αυτή είναι η αλήθεια. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Χρέος μας είναι να σας την παρουσιάσουμε χωρίς υπεκφυγές, χωρίς περιστολές, χωρίς φόβο και χωρίς αναστολές. Ταυτόχρονα, όμως, και χωρίς καμμία διάθεση υπερβολής, κατακρίσεως, στιγματισμού προσώπων και μάλιστα

εκκλησιαστικών. Σεβόμαστε τους θεσμούς και τα πρόσωπα. Δεν εκτιμούμε, όμως, καθόλου και καταδικάζουμε απερίφραστα καινοφανείς θεωρίες και ενέργειες που στρέφονται κατά της ορθοδόξου πίστεώς μας. Αρνούμαστε να τις αποδεχθούμε από όπου και αν προέρχονται, όποιος και αν επιχειρεί να τις επιβάλει.

Η αντιμετώπιση των θεμάτων της πίστεως αποτελεί προσωπική επιλογή και ευθύνη του καθενός. Οφείλουμε, όμως, εδώ να παρατηρήσουμε και ότι ομολογία χωρίς ορθοπραξία δεν μπορεί να υπάρξει. Η ομολογία της πίστεως δεν μπορεί να είναι καρπός ενός επιπόλαιου ενθουσιασμού, ενός ένθερμου ζηλωτισμού ή μίας γενικότερης κατακριτικής διαθέσεως. Δεν γινόμαστε ομολογητές αυτοαναγορευόμενοι σε κριτές και τιμητές αποπέμποντας αφορισμούς και καταδίκες. Η ομολογία της πίστεως είναι το χάρισμα του Αγίου Πνεύματος που θα δοθεί σ' αυτούς που στην διάρκεια της ζωής τους αγωνίζονται με νήψη, προσευχή, μετάνοια και ταπεινό φρόνημα να γίνουν δεκτικοί αυτού του χαρίσματος.

Ταυτόχρονα, όμως, θα θέλαμε να παρατηρήσουμε και ότι ομολογία χωρίς ανδρείο φρόνημα, χωρίς εγρήγορση, χωρίς επαγρύπνηση και προ παντός χωρίς αποστασιοποίησή μας από τις συνήθειες, τα περιβάλλοντα, τους μηχανισμούς, ακόμη και τα πρόσωπα που βλάπτουν την ορθόδοξη πίστη μας δεν μπορεί να υπάρξει. Έως τότε θα γινόμαστε συνένοχοι με την σιωπή μας; Έως τότε θα παραμένουμε θεατές του εξανδραποδισμού της ίδιας της αυτοσυνειδησίας μας; Έως τότε θα παραμένουμε χειροκροτητές όσων εκχωρούν τα άγια και ιερά της πίστεώς μας στους αιρετικούς;

Ο κλοιός έχει στενέψει πλέον επικίνδυνα και οι εξελίξεις είναι ραγδαίες. Μετά και από το κείμενο της Ραβέννας γίνεται φανερό πως μία «ένωση» ουνιτικού τύπου είναι ήδη δεδομένη και η συζήτηση γίνεται πλέον για τα διαδικαστικά και τα ζητήματα εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας, όπως το πρωτείο του Πάπα, που κατά τον π. Γ. Καψάνη «αναμφίβολα σημαίνει ουνιτική ένωση, με την οποία δεν θα συμφωνήσουμε. Και τούτο επειδή οφείλουμε να διαφυλάξουμε τον εαυτό μας και τον Ορθόδοξο λαό από έναν σύγχρονης μορφής εξουνιτισμό, που πέραν των άλλων συνεπειών είναι διακινδύνευσις της αιωνίου σωτηρίας μας» (Αρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Το κείμενο της Ραβέννας και το πρωτείο του Πάπα, Άγιον Όρος, 30 Δεκεμβρίου 2007).

Αδελφοί, εσήμανε η ώρα. Όχι πια άλλη ολιγωρία. Όχι πια άλλη αδράνεια. Όχι πια άλλη ένοχη σιωπή. Απαιτείται εγρήγορση και ενεργοποίηση. Απαιτείται αντίσταση και αντίδραση. Ας μελετήσουμε, ας ενημερωθούμε, ας ενημερώσουμε και τους αδελφούς μας, ας εκφράσουμε τις ανησυχίες και τις ενστάσεις μας στους υπευθύνους. Ας είμαστε έτοιμοι για οποιαδήποτε θυσία χρειασθεί για την ορθόδοξη πίστη μας. Ας προσευχηθούμε να φωτίσει ο Θεός όσους λαμβάνουν τις αποφάσεις, όλο τον ορθόδοξο λαό και εμάς, ώστε να πράξουμε τα θεάρεστα και τα πρόποντα.

Πιστεύουμε ότι αν βρισκόταν ανάμεσά μας ο μακαριστός π. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος θα απηύθυνε, μαζί και με το ορθόδοξο πλήρωμα, προς τους ορθοδόξους που ηγούνται των συγχρόνων οικουμενιστικών ανοιγμάτων τα ίδια εκείνα συγκλονιστικά λόγια που απηύθυνε προς τον Πατριάρχη Αθηναγόρα: «Προυχωρήσατε ήδη πολύ. Οι πόδες Υμών ψαύουσι πλέον τα ρείθρα του Ρουβίκωνος. Η υπομονή χιλιάδων ευσεβών ψυχών, κληρικών και λαϊκών, συνεχώς εξαντλείται. Δια την αγάπην του Κυρίου, οπισθοχωρήσατε! Μη θέλετε να

δημιουργήσετε εν τη Εκκλησία σχίσματα και διαιρέσεις. Πειράσθε να ενώσητε τα διεστώτα και το μόνον όπερ θα κατορθώσητε, θα είνε να διασπάσητε τα ηνωμένα και να δημιουργήσητε ρήγματα εις εδάφη έως σήμερον στερεά και συμπαγή. Σύνετε και συνέλθετε! Αλλά φευ! Διηνύσατε πολλήν οδόν. Ήδη ‘προς εσπέραν εστί και κέκλικεν η ημέρα...’. Πως θα ίδητε τας χαινούσας αβύσσους, αφ’ ων θα διέλθη μετ’ ολίγων η ατραπός ην οδεύετε; Είθε, είθε ο πάλαι ποτέ ‘στήσας τον ήλιον κατά Γαβαών και την σελήνην κατά φάραγγα Αιλών’, να δευτερώση το θαύμα και να παρατείνη άπαξ έτι το μήκος της ημέρας, να ενισχύση έτι πλέον το φως αυτής και να διανοίξη τους οφθαλμούς Υμών ίνα ίδητε, κατανοήσητε, επιστρέψητε. Αμήν».(Άρχιμ. Επιφανίου Θεοδωρόπουλου, Τα δύο Άκρα, Οικουμενισμός και Ζηλωτισμός, Εκδ. Ιερού Ησυχαστηρίου Κεχαριτωμένης Θεοτόκου Τροιζήνος, Αθήνα 1997, σελ. 16-17).

<http://parakatathiki.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=158>